

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGA DASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi part” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagy szavak... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Vagy alatta, vagy fölötte.

(r. e.) Magyarország két nagy protestans egyháza tartott e napokban kerületi gyűléseket: a református egyház tisztantali kerülete Debreczenben, az ágostaiak bányakerületi superintendenciája pedig most háborítja fel jó protestans kedélyeinket.

Nem volt valami öröndetes a debreczeni gyűlés sem, a melyben államhivatallal bíró egyének, igen jól szabott farsangi kontóben és álcásan ugyan — de észrevehető czézizattal léptek fel a protestans autonomia ellen. A m.-szigeti lyceum, a kormánynak megmentett professor-képviselő ügye s más többé-kevésbé jelentős ügyek tárgyalásánál tettük ezen tapasztalást. Es ezenkívül láttunk még egyebet is. Azt, hogy milyen rosszul esik ezen egyházi oroszlanbörbe bujtattott kormányparti uraknak, ha egyszer nekik kell meghajolniai azon rettenetes bálvány előtt, a melynek neve többség. Hogy fáj nekik, hogy izgenek-mozognak az egyszer ellenük fordult modern „conditio sine qua non” csipése alatt! Pedig ez egyszer nem politika buktatta meg a politikuskat, hanem a titkos szavazás leple alatt nyilatkozó — és felelemtől nem korlátozott szabad meggyőződés és azon hirlapi cikkek és ideges felszólalások nem mutatnak egyebet, minthogy a többség többsége csak most jött rá azon régi közmondás igazságára, mely szerint „a mit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt embertársadnak!” Miatán azonban ezen nyugsgölgödő urak között vannak filozófus-professor urak is, a népies mondás helyett ajánljuk figyelmükbe azt, a mit mondott vala

ha pedig emberektől való úgy sem lesz sikeres. Bravó! Vagy alatta, vagy fölötte! Ez a valódi keresztényi felfogás! Csakhogy nem egészen eredeti, mert a világhódító szultán is azt mondta az alexandriai könyvtár előtt, hogy e könyvek fogalma vagy benne van már a »Korán»-ban, vagy nincsen; ha benne van tartalmuk a »Korán»-ban, akkor fölöslegesek ha pedig nincsenek benne, Istentelen ez a tartalom: türe velők!

Nagy-Szebenben hazafias hálsünnepély helyett, epen most kihívón állik meg a szászok hazánkba való beköltözésük hét-százados ünnepét. És ez a tüntetés lutheránus ünnepély — és e hazafiatlan lutheránusok ellen Fabinyi urnak nincs egyéb fegyvere egy a banketten mondott felkőszöntőnél. Vagy ha ez irányban tehetetlen volna, meg csak azt szeretnők tudni, hogy a Fabinyi-féle határozottság, vagy pedig a Geduly-féle két kulacsos lágság fogja-e vezérelni a kerületet, a benne tért foglalt panszláv garázdalkodások megfékezésében? Ezzel bibelődjenek és ne az antiszemizmussal!

A közös hadügyminiszterium a gabona és zabarak az időszerűti rendki-üli olcsóságot tekintve veve, már a mult heten utasította a tizenhat katonai területi parancsnokságot, hogy egyévi gabona- és zabszükségletét haladéktalanul szerezzék be és ne várjon további arcsökkenésre. — Hogy csak a szükséglet egy harmadának beszerzése rendeltetett el, az valószínűleg onnan van, nehogy az egész szükséglet egyszerre történő beszerzése mestersegesen felcsigazza a gabona árat.

A czárnak királyunkkal leendő találkozási helyét Skiernevod falu van kitűzve E hely a varso becsi vasút vonal mentén fekszik.

Osztrák-magyar gyarmatok. A Kongos partvidékre kirendelt osztrák magyar hadihajók azon utasítást kaptak, hogy alkalmas helyeken, esetleg Kolonialis birtokfoglalást hajtsanak végre.

A francia-chinai háboru. Courbet tengernagy Fő-Cseuból, f. hó 24-ki kelettel a következőket táviratozza: A tüzelet f. hó 23-án delután 2 órakor kezdtek meg. Esti 6 óráig 9 chinai hadihajót és 12 naszádot súlyszettünk el. Egy francia torpedó naszád egy chinai nagy czirkáló hajót levegőbe rophatt. A fegyvertár Krupp-féle ágyui csakhamar elémítottak. Az ellenség két hajója a folyó felső részébe menekült, hová ágyunaszádaink nem követhettek. Az ötközvetben résztvettek a „Volta” tengernagy hajó, a „Duguay-Throuin”, „Triomphant”, „Villars”, „Destaing”, „Aspic”, „Lyux”, „Vipera” nevű hajók és két torpedónaszád. Veszteségünk hat halott és 27 sebesült (ezek közt 14 könnyű sebet kapott). A hajók csak csekély mérvben rongáltak meg. Az egyik torpedónaszád kázanjába golyó fúródván, a kázan főlöbbsant. A chinaiak vesztesége igen jelentékeny. F. hó 24-én a föl- és alászkáló egő hajóroncsok, a chinaiak gyújtólövegei és torpedó naszádjai folyton nyugtalanítottak bennünket. Ma el fogom háritani mindezen akadályokat s azután a fegyvertár lövetését kezdem meg. A Min folyamot f. hó 29-ike vagy 30-ike előtt nem hagyjuk el. A tiszték és a legénység közt a leglelkesebb hangulat uralkodik.

Az ag. ev. egyházkerület közgyűlésén számos érdekes ügy merült fel. Fabinyi Teofil egyházkerületi világi elnök, megnyitó beszédeben az antiszemizmusra czélt, midőn azt mondá, hogy napjainkban „a testveri s felebarátai szeretet megtámadva látszik” és ezzel kapcsolatban arra figyelmezteté a hivatelt, hogy „a más hitfelekezettel béke-, keresztény szeretet- és egyetértésben éljenek.” — A magyar nyelvű istentisztelet tárgyában tett jelentések az ügynek csak lassu előhaladásáról szóltak. Az iskolának kell e tekintetben előmenni, s ennek nyomában náladhat az egyház. E szempontból is örömmel konstatáljuk, hogy a magyar olvasókönyv ügye előhaladt: könyv nem sokára létesül. Szeberényi superintendens jelentése ismét több esetet sorol elő, — hogy a katolikus lelkesek ev. szülői gyermeküket megkeresztelték. Az esetet följelentették Trefort miniszternek, ki azonban — ugy látszik — az ilyen jelentéseket ad acta teszi. Legalább eddig a jelentésekre a kormány nagyokat hallgat. A gyűlésnek kétségkívül legfontosabb tárgyat Zsiiluszky elfogadott indítványa képezte, mely szerint a ref. egyházzal egyetemben mozgalom lenne indítandó egy

lami protestans iskolai alap létesítésére. — Kár, hogy az indítványozó nem részletezte a tervet. Az ügy különben előfordul majd az októberi egyetemes gyűlésen.

Görgey Arthur rehabilitációjához. A nagy orszákos honvéd gyűlés eszméje egyre jobban erik. Bathori Schulcz Bódog honvéd tábornok nyilatkozata, mely az újabban érkez levelek szerint is mindenféle rendkívül nagy hatást tett, újabb hatalmas lökést adott az eszmének a honvedek körében. A Görgey erdekekben kibocsátandó moniesztum aláírására történő házalas provokálta ily gyűlés megtartását. Görgey Arthurnak pogány rossz szolgálatot tettek a hazálás rendezői. Sokkal inkább elere állították a kérdést, mint eleinte volt és ez az el a honvédgyűlés eszméjének erőseben nyilvánul a legerősebben.

Megint botrány. A horvát országgyűlés tegnapi ülésén részt vett a furdóbból tegnap hazakereszt Starcevic David is. Már az ülés előtt megkezdte tanítványát, Tuskant, mert ez, Starcevic távollétében, botrány nélkül engedte a Lonskopolje ügyét napirendre helyezni. Ha ő nincs jelen — ugymond — minden felfordul; majd ő rendet csinál! Azután beszélgetés közben idézte a Pester Lloyd-nak Horvátországról szóló legutóbbi cikkét. Ez pompás egy lap — mondá — teljesen azon nevezetben van a horvát országgyűlésről, mint ő, a P. L. a Starcevic part legderékabb munkatársa, azután penzbe sem kerül. Ő mai beszédeben is idezni fogja a P. L. ot. — Ezen bevezetés után tudni lehetett, hogy a nyilvános ülésen mi fog következni! A tartománygyűlési ülés napirendjén igen közönyt tárgy alott: Banija községnek, adózási tekintetben, Károlyvárossal egyesítése. Miatán több szónok beszélt, felállt Starcevic David: En a kupahtanás tevékenységét ismetelve bírálgtam... Elnök: (felbeszakítja a szónok szavait.) Kérem, legyen szives e magas hárról az őt megillető tisztelettel szólani! Starcevic: En a Pester Lloydot idéztem, kinek tudnia kell a dolgot. Tuskant: A Pester Lloyd mindig ily hangon szól rólunk! (Nyugtalanúság.) Elnök: En az ily kifejezéseket nem engedhetem meg. A nép ezt az országgyűlésbe választotta, és nem kupahtanásba. (Jobbról: Ugy van! Tetszés) Starcevic: Magam is azon nevetben vagyok, hogy engem a nép küldött ide. De mit tesztek ti a népre, károsítjátok a népet! (Zaj.) Elnök: En az ily kifejezéseket nem engedhetem meg. Ezenél elvonom öntől a szót. (Zaj.) Starcevic: Miért? En csak az igazat mondom, midőn azt állítom, hogy ti csak vagytok... (Elnök csöngött, nagy zaj. Ti magyarok vagytok, eladrtok magatokat a magyaroknak, szolgáltok nekik! (Nagy zaj, ellentmondás, nyugtalanúság, elnök csöngött.) Elnök: Ünök nincs joga szólni, kérem, üljön le! Starcevic: De én kiakarom mondani véleményemet. Milyen többség ez? (Elnök csöngött, szónok a nagy zaj közben kiáltja.) Beszéde-met ugyan hiába szakítottátok félbe, én mégis szólni fogok — (Zaj.) Elnök: Semmi szin alatt sem engedem szólni. Nekem fenn kell tartanom a ház méltóságát. (Zaj.) Starcevic: Itélen most a világ, hogy ki viseli magát tisztességesebben: en vagy az elnök? (Nagy zaj. Starcevic tovább akar szólni, de az elnök tiz percze felfüggeszti az ülést.) Az ülés ujra meggyitattván, Starcevic ismét szólni akar. Elnök: A kitől az elnök elvonta a szót, annak nincs joga szólni. (Tetszés jobbról.) Starcevic: Mikor szólhatok tehát? Ha majd az országgyűlés fel lesz osztatva? Szégyeljek magatokat — ti ugyan szép modort tanultatok Budapestent! (Zaj.) Elnök: Minthogy Starcevic nem rendeli magát alá az elnöknek, indítványozom, hogy ő az országgyűlés további tartamára a házból kizárassék. (Helyeslés jobbról.) A kizárás felett a ház holnap titkos ülésben fog határozni. (Helyeslés. Zaj.) Minthogy ma a nyugodt tanácskozás lehetetlen, elosztalom az ülést. Legközelebbi ülés holnap d. e. 10 órakor. A napirend felett, a ház nyugtalanúsága között vita keletkezett s azt Tuskan kis botrányra használta fel. Azt indítványozta, hogy Lonskopolje is a napirendbe főlvetessék.

Jókai Mór legújabb furfangja. E lap hftőli számban erdem szerint méltatták Jókai Mórnak „Magyarország története” című, a „népiskolák számára” írott s „a nygymélt. vallás- és közokt. miniszterium által elfogadott és ajánlott” — „tankönyvet.” Ára 30 kr levén — a tanfelügyelőnek könnyű lesz kápossá tenni nem csupán a könyvbe foglalt s a „Debreczenben kellően bemutatott nem annyira h a z a f i a s, de csakis a kiegyezési politika becsempészésére számított könyvet, de egyszer-

mind a munkába foglalt kortani bölcsőket is, melyek arra mutatnak, hogy szerző annyira sem ósméri a magyar történelmet, hogy abból egy elemi iskolai gyermeknek oktatást nyújthatna. Ime csak egy erre vonatkozó pelda a 77 oldalon: „I Ferenc József, hitvesével Erzsébet királynéval együtt 1868. apriliiban koronáztatott meg.”

Ez még csak nyomdahiiba sem lehet a helyett, hogy 1867. jun. 8 án, a mikor (a legutolsó sesta diak tudomása szerint is) a koronázás végbement. Nos, a ki azt sem tudja, ami nehány év előtt történt Magyarországon — az furcsán lehet értesülve a századévek előtt történt dolgokról.

Es ezen könyvszerzőnk még megszokott könyvnyelmséggel, a becsi és geszti machinációk érdekében s talán még azért iratott meg, mert kiadója elég elmes volt belátni, hogy ezzel a névvel a népioklakból is lehet jövedelmet kifacsarni, ha mindjárt egy ily gyermek esszel fel nem fogható irányban folyó s szerzőnek ugy a nevelés, mint a történelem terén való járatlanságára való munkával is!

Azon nem csodálkozunk, hogy a közoktatási miniszter ajánlotta: hiszen politikai rőpirat ez, mint a Timoteusé. De azt, hogy az ellenzéki sajtó még mindig nem fel a danasok ajándékától s Jókai Mórtól még mindig gyanutlanul fogad el olyat is, a mi nem regény; hogy a „Pesti Napló”, „Egyetértés”, „Függetlenség” sat. nem lapozgatnak a könyvben s minden kommentar nélkül közölnek egy előszót, mely szerint a könyvből „tanulják meg a bölcs óvakodást azoktól a nagy veszedelmektől, a mikbe nemzetünk gyakran beleesett” s nem keresik, hogy a könyv szelleméből itelve — szerző mit érthet ily „bölcs óvakodás alatt” és mit érhet ezen gyakori „nagy veszedelmek alatt”? a nemzet függetlenségi küzdelmeit? a boszniai foglaltó-politikat? vagy az antiszemizmust? — ez az eljárás nekünk valóban megfoghatatlan!

Legjobb az egészben az, hogy Jókai a Habsburg házból való királyok fejezetet — akaratlanul — így kezdi: „Keservesen meglakott a magyar nemzet!” Már az igaz, hogy keservesen! Az egésznek jellemzősere pedig álljanak itt a következő, nemzeti letünk legjobb korszakát tárgyaló részletek:

Vik Ferdinánd király uralkodása nevezetes korszakot alkot a magyar nemzet történetében. Kerdetben is nevezetes törvények hoztakta a magyar nyelv és nemzetiség érvényesítésére, a nép terheinek könnyebítésére, s a vallásszabadság megszilárdítására. Iradalom és művészet virágozni kezdett, az illa ndó nemzeti színház Pesten elepült s a nemesség önkényes adózasából biztosított; ipar és kereskedelem új lendületet vett országgyűlések rendszeren tartattak, s azokban a latin nyelvet a magyar váltotta fel.

De legfontosabb eseménye volt V. Ferdinánd uralkodásának az 1848-ki Törvények meghozása és szentesítése, melyek a jobbagyságot eltörlik, s a földmivelő népet jobbagyaltéknak birtokos urává teszik, robbottól felszabadítják; a földes urakat a mellett az urberi kárpótlás nyújtása által kártalanítják; a zajtőszabadságot behozzák; a jogegyenlőséget minden hazai lakosra nevez kimondják, a politikai jogok gyakorlataát egyenlően kiterjesztik, a hivatalviselésre a nem nemeseket is képesítik, s végül Magyarországnak önálló felelős kormányzatot adnak, melynek tagjai voltak: Batthyány Lajos, Szechenyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferencz, Szemere Bertalan, Klapuál Gábor, Eötvös József és Mészáros Lázár.*

Ezen fordulat azonban zavarokat kelett az ország nemely részeiben, a horvátok Jellachichán alatt nyíltan fellázadtak a magyar kormány ellen. Erdélyben a román közép, s Bácskában és Bánáttban a szerbek kegyetlen dulással és pusztítással nyilváníták a magyar kormány elleni támadásukat. S midőn a saját nemzetiségei által megtámadott magyar nemzet önvédelmére legyvert fogott s hatalmas honvédsereget állított a sikra: akkor

*) Hogy mindebben semmi érdeme sem volt az V. Ferdinánd uralkodásának, hanem a mi történt, az érdeme a nemzetnek, s csakis a Kossuth Lajos nagy levet dicősítheti: azt a lölabás „tankönyv” elhaltatja.

Advertisement for shoes and boots, featuring illustrations of various styles and text in Hungarian. Includes phrases like 'KÖTTŐ', 'SZIPÓIM', and 'KÖTTŐ'.

AS ANDIEL J-ÉTO (empertuti por kivi) MEGYÉBIZTOSÁSI BEM MANDI BEM

a fejét felemelő ellenhatás Bécsben előbb titokban, majd nyíltan a lázadókhoz fogta pártját. E miatt Bécs város közönsége fellázadt, de Windischgrätz herceg által leverettet; mely zűrzavarok közepette V. Ferdinánd mind a magyar, mind az osztrák trónról lemondott.

I. Ferencz József husz éves korában lépett a trónra: igen nehéz idők viszonyai között. Országai nyílt fölkelésben voltak ellene: Lombardiában és Velenczeben a feltámadt olaszokat Károly Albert szárdinai király seregei is segíték.

Bécs város bevételét után Windischgrätz herceg az osztrák haderővel Magyarországot ellen fordult, s a gyakorlatilag magyar hadsereget előbb Schwechatnál, majd Mórnál megverve, Budapestet elfoglalta, s a magyar kormányt kényszeríté székelyét Debreczenbe áttenni. A Bathányi kormány ekkor leköszönt, s az ideiglenes kormányzat Kossuth Lajos vezette.

A bekövetkezett télen azonban a magyar hadseregek újra rendezkedtek s tavasszal mindenütt diadalmasan léptek fel; Erdélyben Bem győzte le a császári seregeket, a román és szász felkelőkkel, s az orosz segédcsapatokkal együtt: a Búságban Perczel Mór vette be Szt. Tamást, s ezzel a szerbeket letörte, míg Dembinszky a magyar főerőket Kápolnánál Windischgrätz herceg ellenében derek útközézet vitott.

Ferencz József 1849. márczius hóban azután kibocsátá azon osztrák alkalmány levelet, mely Magyarországot az ősszövetségbe beolvasztja. A debreczeni országgyűlés erre trónvesztettnek nyilvánította a Habsburg uralkodó házat április 14-ikén. A magyar hadseregek a Görgey fővezérlete alatt diadalmasan követték az orosz csapatokat, s az orosz császár két-százharmincezer főnyi hadsereget küldött Paskievics vezérlete alatt a magyar szabadságharc leverésére. Ezzel egyidejűleg Olaszországban is leveretvén a forradalom s annak szövetségese a szárdinai király, az osztrák hadsereg egy része Haynau vezetés alatt Magyarországot ellen indított.

Ily tulnyomó haderővel szemben a belül is tépelt Magyarországot magára hagyottan ellent nem állhatott. A szabadságharc hadserege, a Budavári diadalmas elfoglalására következett zsigárdi, ujszónyi, váci, debreczeni, segesvári s végre a temesvári vesztett ütközetek után megfogyva és reménytelenül lerakta a fegyvert Világosnál az oroszok előtt.

Már most lehetetlen, hogy ezen Tiszapárti népi iskolai könyv után ne szülessék egy filozofia történelem, melyet Eötvös Károly írna meg, aztán egy az antiszemita szájze szerint való, a melynek szerzője lenne majd

Gyámoltalansága miatt a lemondásra kényszerített.

Egy udvari poétának csak tudni kellene, hogy királyunk 1830-ban született s így 1848. decz. 2-án nem lehetett 20, de csak 18 éves, a mi különben engesztelő körülmény arra nézve, a mik a gyermek király nevében történtek. Az is igaz, hogy a trónralépés „nehéz idők” között ment végbe, de ezek a nemzetre is és nem csupán a királyra nézve voltak nehézek!

A magyar hadseregek újra rendeztetek! Mintha Schwechatnál, Mórnál már rendeztet magyar seregek verettek volna meg!

Több győzelmes hadseregünk persze nem volt.

Megfogyva és reménytelenül! Imé, a Görgey rehabilitációja — tankönyvben kiállítva!

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

Egy barátom története.

ELBESZÉLÉS.

Írta: Méry Miklós

(Folytatás.)

Nem szükséges uraim, Emma már annyiszor írta le önöknek nekem, hogy anélkül is tudom kihez van szerencsém. A jó szellemek vezéreltek hozzánk, legyenek üdvözölve nálunk.

Sárvári kisasszonynak neve tehát Emma volt.

Az őrnagynak e lekötélező fogadtatása s bájos lányának szellemes társasága következtében annyira jól találtuk magunkat, hogy ottlétünk idejét a szokottnál hosszabbra is megnyújtottuk.

Alig kell mondanom, hogy ez nem volt utolsó látogatásunk, s hogy ezután többször is eljártunk a nyugalmazott őrnagy házához.

Sárvári neje már évekké elöregedett, s ő maga beteges ember lévén, egészen visszavonult életet élt; mivel a mi látogatásaink egyhangú életében némi változatoságot idéztek elő mindig szívesen fogadott.

Hetek telének el s mi ezen idő alatt Sárváriknál annyira megszokott házi-barátok lettünk, hogy ha hosszabb időre mulasztottuk el őket megátogatni, nem maradt el a jóakkor megdorgálás.

Ezért, ha engem valami elfoglaltatás több ideig tartott vissza, Jenőnek egyedül kellett menni, hogy hosszas kimaradásunk feltűnést ne okozzon.

Emma mindig szeretetreméltóan mutatta magát Jenővel szemben s Jenő, amint ezélt nekem is megvallá, az első pillanat óta érdek lődött írta. Az érdeklődés a gyakori érintkezés alatt folytonosan nagyobb lett, míg nem a legkomolyabb szellem fejlődött ki belőle — és szegény barátom életének volt mondva az átok.

Ettől fogva kedély állapota nagyon változó lett; gyakrabban láttam vig haugulatban,

Az erre következett Haynau korszak szomorú eseményeire a magyar nemzet 1867-iki országgyűlésén ünnepélyesen fejtotta a fejét.

Ugyanezen fátoly takargatja a Bach korszak, és a Schmerling éveinek elfeledtetésére méltó keserű próbatételeit.

A magyar nemzet behozonyitá, hogy még a sirba eltemetve sem lehet őt halottá tenni. E sötét időkre következett a kibékülés korszaka az uralkodó és országa között, átlátván kölcsönösen, hogy csak az uralkodó és a nemzet közötti kölcsönös bizodalom és egyetértés tartják fenn mindakettőt.

Ezen kiegyezés az 1867-iki országgyűlésen jött létre, a „haza bölcsének” nevezett Deák Ferencz javaslata szerint: melynek következtében Magyarországnak önkormányzati jogai visszaadának, az ország területi épsege helyreállitának; a honvédsereg ismét nagy mértékben szerveztetik, a közös védelemre szolgáló közös hadsereg fennmaradására Magyarország 30, Ausztria pedig 70 százalékot fizet, s a költségek ellenőrzésére választott egyenlő számban mindkét országgyűlés egy bizottságot, mely a közös hadügyi és külügyi kiadásai és politikája felett határoz; hozzájárulván ehhez a közös pénzügy ellenőrzése is, melynek keretében utóbb Bosznia és Herzegovina kormányzása is belevonatott; miután ezen tartományokat, európai megbízásból és saját határainak megvédésére, (miként hajdan Nagy Lajos és Hollós Mátyás alatt történt,) monarchiánk megszálította.

Ezen I. Ferencz József uralkodása alatti monarchiának neve jelenben, az egész világ által elismertetve, „osztrák-magyar monarchia.”

I. Ferencz József, hitvesével Erzsébet királynéval együtt 1868. áprilisban (?) koronázott meg Budapesten, letéve a királyi esküt az ország törvényeinek megtartására. Azóta a királyi udvar minden évben hosszas a buda idők (?) a budai királyi lakban s a nemzet által megvásárolt gödöllői királyi kastélyban.

Az évenként összehívott országgyűléseken számos érvös törvények hoztak, a mik az ország jólétét és mivelődését előmozdítják; vasutak hálózata kapcsolja az országot Európa mivel országai közé; de még inkább biztosítja fennmaradását a mivelődés, népnevelés, tudományosság előhaladása, a védelmi rendszer hatalmas kifejlődése, az uralkodónak és családjának népeihez való jóindulata, igazságos és alkotmányos érzülete, s az egész nemzetnek tántoríthatatlan hűsége és szeretete ősi hazájához, s királyi trónjához, mely ilyen és hazaszeretet mellett Magyarországot függetlené soha sem lesz — Vége!

Már most lehetetlen, hogy ezen Tiszapárti népi iskolai könyv után ne szülessék egy filozofia történelem, melyet Eötvös Károly írna meg, aztán egy az antiszemita szájze szerint való, a melynek szerzője lenne majd

Gróf Andrássy Gyula — Nagy Lajos, Tisza Kálmán — Hollós Mátyás, Jókai Mór pedig az a tudós, a ki egy kulcslyukon, az igazság kulcslyukán — oly ügyesen dobálván át a hamis tanok borsóját: kap a maga Hollós Mátyásától, mint az adomában — jutalmul egy véka csuszapajznak való borsót.

Különösen azok, a melyek az adó-emeléseket emelik üdvösen és hasznosan.

szont szeretteik és ődes öröm-árban uszott. Neha elragadtatva így szól hozzám: — Mily jó barátom, hogy te mellettem vagy, s részt veszel örömbömben.

E nagy boldogságot egyedül nem bírnám el! — Szegény Jenő, ki gondolta volna még akkor, hogy majd a keserű bánatnak terhét nem fogja ki bírni.

Emma is boldagnak látszik, s Sárvári ki előtt minden tudva volt egyetlen leányáért bármire is kész lett volna és csak örülni tudott.

Jenő — minthogy most semmisen vetett gátot boldogságának — életének legszebb perczét zavartalanul akarta élvezni. Kiállotta a végvizsgorlatot s nem mondván le abbéli teréről sem, hogy egy tudományos körutat teyen, ehhez is megette előkészületeit.

Midőn elbucsuzott Sárváriektól Emma megígerte neki, hogy minden leveleire fog válaszolni, melyet utazása alatt ír. Hozzám intézet bucsuszavai pedig ezek voltak: Isten veled szeretett barátom! Adj a ég, hogy ezen boldogságban ölelhessük ismét egymást át, a mely most szívünket eltölti! Oh, csak most tudom mily nagy öröm az midőn eltávozza a kedves csókját és egy jó barát öleléset viszik utra valóul.

Jenő elutazott, távolléte alatt gyakran írt levelet, mind Emmának, mind nekem, Emmához írt leveleiben a szerelmem leggyöngédebb hangjai beszéltek, s érzelmes szívének ömledéseit megható vonásokban tette a papírra; s a hozzám intézetek pedig baráti szeretetnek kétségtelen jelei valának; úgy írt azokban, mintha boldogságának felét sorai által egészen át akarta volna ruházni...

Bár csak későbbi kínjainak egy kis részét vehettem volna át, hogy keblének ólomsúly ternet megkönnyebbitsem.

Jenő elutazása után mintegy két hónappal bizonyos ügyekben vissza kellett utaznom szülőföldemre, dolgain elintézése mintegy hat hetet vettek igénybe. A kegyetlen daemonek — mintha csak az én eltávozásomat várták

Csatár Zsigmond ur. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a mi jó magyar vidékünkön melyik terjedne el a három közül?

Gill Balázs.

Az iskolai év kezdetén.

II.

A középiskolai törvény azonkívül, hogy a realiskolák lételenek jogosultságát kimondotta, intézkedett arról is, hogy ezen iskolákba járó, vagy ezen iskolákat végzett tanulók előtt ne csak egy életpálya, hanem a gyakorlat és technikai pályák egész sora legyen nyitva. A realiskola IV. osztályának elvégzése után a tanuló átíphet a kereskedelmi tanintézetbe, közép ipariskolába, VI. osztály elvégzése után a gazdasági tanintézetbe stb. Az érettségi vizsga letétele után a műegyetembe, a hol a magasabb technikai pályák egész sora nyílik meg előtte, — lehet polgári és vasuti mérnök, gépész, mérnök, építész, vegyész. Azonkívül a realiskola érettségi bizonyítványával átíphet a tudomány egyetemnek matematika — természettudományi karára, illetőleg bölcsészeti karának ezen szakosztályára, s a tanárképző intézet ugyanezen szakosztályára, valamint a bányászati, erdészeti és gazdasági akadémiákra.

Azon tanulók továbbá, kik a realiskolában az érettségi vizsgálatot jó sikerrel letették s a tudomány egyetemnek jogai vagy orvosi karára kívánják magukat felvétetni, ezt eszközölhetik az által, hogy valamely nyilvános főgymnásiumban a latin nyelvből vizsgálatot tesznek; azok pedig, kik egyszersmind a görög nyelvből is vizsgát tesznek az egyetemnek bármely karára felvétetnek.

Ezekből látni való, hogy a realiskola nemcsak hogy el nem szigeteli az ifjút a tudományos életpályától, sőt inkább azon kívül, hogy a gyakorlati pályák nagy sorát nyitja meg előtte a törvény intézkedéseivel fogva az egy latin és görög nyelv kivételével épen oda képesíti, a hová a gymnázium.

Tagadhatatlan, hogy a realiskolának ez időszert meg nem épen kedvező a helyzetök, mivel a nagy közönség kevéssé tájékozott a realiskolák működési és hatási köre felől. Nem lehet azonban kételkedni, hogy látván az innen kikerült ifjak elítélésüket, előhaladását a realiskolák ügye is hatalmas lendületet nyerend.

Városunknak is van egy, igaz, áldozatokkal fenntartott realiskolája, a mely ugyan életre való, s a tanulók képzésében, mind tanítványainak a többi realiskolákhoz viszonyított számában, eléggé bebizonyította, mégis VIII. osztályra való kiegészítése mind ez ideig késik. Ez a nemes város, a mely századokon keresztül mind e mai napig oly fenyegető áldozatokot hozott a közmivelődés oltárára, mert készek ezen valóban korszerű tanintézetet kiegészíteni alkalmas helyiséggel el látni s így fejlődését s előhaladását, a megkívánt feltételek megadása által biztosítani? Reméljük azonban, hogy mindez rövid idő alatt megtörténik, s a debreczeni realiskola disze és büszkesége lesz e nemes városnak.

A város polgársága pedig hovatovább át fogja látni, hogy a gyakorlati tudományok, ismeretek elsajátítása nem csekélyebb fontosságú mint a classicus nyelvek, s nagyobb számban fogja fiait a város által alapított s fenntartott real iskolába küldeni.

A realiskola nem akar versenytársa lenni

szont szeretteik és ődes öröm-árban uszott. Neha elragadtatva így szól hozzám: — Mily jó barátom, hogy te mellettem vagy, s részt veszel örömbömben.

E nagy boldogságot egyedül nem bírnám el! — Szegény Jenő, ki gondolta volna még akkor, hogy majd a keserű bánatnak terhét nem fogja ki bírni.

Emma is boldagnak látszik, s Sárvári ki előtt minden tudva volt egyetlen leányáért bármire is kész lett volna és csak örülni tudott.

Jenő — minthogy most semmisen vetett gátot boldogságának — életének legszebb perczét zavartalanul akarta élvezni. Kiállotta a végvizsgorlatot s nem mondván le abbéli teréről sem, hogy egy tudományos körutat teyen, ehhez is megette előkészületeit.

Midőn elbucsuzott Sárváriektól Emma megígerte neki, hogy minden leveleire fog válaszolni, melyet utazása alatt ír. Hozzám intézet bucsuszavai pedig ezek voltak: Isten veled szeretett barátom! Adj a ég, hogy ezen boldogságban ölelhessük ismét egymást át, a mely most szívünket eltölti! Oh, csak most tudom mily nagy öröm az midőn eltávozza a kedves csókját és egy jó barát öleléset viszik utra valóul.

Jenő elutazott, távolléte alatt gyakran írt levelet, mind Emmának, mind nekem, Emmához írt leveleiben a szerelmem leggyöngédebb hangjai beszéltek, s érzelmes szívének ömledéseit megható vonásokban tette a papírra; s a hozzám intézetek pedig baráti szeretetnek kétségtelen jelei valának; úgy írt azokban, mintha boldogságának felét sorai által egészen át akarta volna ruházni...

Bár csak későbbi kínjainak egy kis részét vehettem volna át, hogy keblének ólomsúly ternet megkönnyebbitsem.

Jenő elutazása után mintegy két hónappal bizonyos ügyekben vissza kellett utaznom szülőföldemre, dolgain elintézése mintegy hat hetet vettek igénybe. A kegyetlen daemonek — mintha csak az én eltávozásomat várták

szont szeretteik és ődes öröm-árban uszott. Neha elragadtatva így szól hozzám: — Mily jó barátom, hogy te mellettem vagy, s részt veszel örömbömben.

E nagy boldogságot egyedül nem bírnám el! — Szegény Jenő, ki gondolta volna még akkor, hogy majd a keserű bánatnak terhét nem fogja ki bírni.

Emma is boldagnak látszik, s Sárvári ki előtt minden tudva volt egyetlen leányáért bármire is kész lett volna és csak örülni tudott.

Jenő — minthogy most semmisen vetett gátot boldogságának — életének legszebb perczét zavartalanul akarta élvezni. Kiállotta a végvizsgorlatot s nem mondván le abbéli teréről sem, hogy egy tudományos körutat teyen, ehhez is megette előkészületeit.

Midőn elbucsuzott Sárváriektól Emma megígerte neki, hogy minden leveleire fog válaszolni, melyet utazása alatt ír. Hozzám intézet bucsuszavai pedig ezek voltak: Isten veled szeretett barátom! Adj a ég, hogy ezen boldogságban ölelhessük ismét egymást át, a mely most szívünket eltölti! Oh, csak most tudom mily nagy öröm az midőn eltávozza a kedves csókját és egy jó barát öleléset viszik utra valóul.

Jenő elutazott, távolléte alatt gyakran írt levelet, mind Emmának, mind nekem, Emmához írt leveleiben a szerelmem leggyöngédebb hangjai beszéltek, s érzelmes szívének ömledéseit megható vonásokban tette a papírra; s a hozzám intézetek pedig baráti szeretetnek kétségtelen jelei valának; úgy írt azokban, mintha boldogságának felét sorai által egészen át akarta volna ruházni...

a gymnásiumnak, hogy annak hátrányával gyarapodjék, — egyáltalában nem — hanem a gyakorlati pályákra előkészítő, előképző intézet; midőn tehát a maga fejlődését akarja ezáltal a tanulni vágyó ifjúság arányosabb megosztását kívánja a gymnásium és realiskola között. Egy czéla törekszik mindkettő: az embert, emberré nevelni; a gymnásium human irányban a realiskola gyakorlati irányban, mindkettőnek megvan a maga jogosultsága.

Adj a isten, hogy városunkban mindket intézet virágozzék, gyarapodjék s méltó helyet foglaljon el, hazánk hasonló intézeteinek sorában.

A népi iskolai tankönyvek nyomtatásának ügye.

Debreczen, aug. 28.

A „Debreczen” 168. számában megjelent „Dicsőség a t. tanügyi bizottságnak” czimú czikknek Kovács Lajos tanár ur czáfolatába bocsásjtjuk, s minthogy annak legnagyobb részben szembetűnőleg csupán velem foglalokozik, kényszerítve érzem magamat arra, hogy az igen tisztelt tanár ur szives engedelmével, szintén elmondjam véleményemet, az iskolai könyvek nyomtatására nézve.

Előre bocsájtom, hogy nem fogom a tisztelt tanár urnak reám az ügy iránti lelkesedésből kifolyó tulbuzgósa által ruházott kiegészítésekései visszhangoztatni, hanem igyekezni fogok (ha már különben is reám fogta a feut czimzett czikknek írását v. iratását) lehetőleg magáról a tárgyról ismételtelen előadni nézetemet.

Hogy tanár ur ugy a Hornyánszky-féle pályázat számadatait, mint az enyémét nyilvánossá tette, annak csak örvendék, mert ez által elősmerte azt, hogy a vezérkönyvekre valósággal számba vehető olcsóbb ajánlatot adtam.

A kézi könyvek nyomtatásánál pedig, ha a Hornyánszky-féle elfogadott olcsóbb ajánlat hasonlítjuk össze, hasonlóul némi előnyben vagyok. Ismételtelen tehát most már saját kimitatása szerint kitunik, hogy nem ferditést hanem tisztán a valósággot adtam elő.

De beszéljenek a száraz számok! K ut a s i H o r n y á n s z k i 5000 péld. 35 frt. 5000 péld. 35 frt 50 kr. 10.000 „ 61 „ 10.000 „ 61 „ 50 „ 20.000 „ 110 „ 20.000 „ 109 „ 50 „ 25.000 „ 137 „ 25.000 „ 132 „ 50 „

Ebből kitunik, hogy a két első tétel, habár csak 59 krral, de mégis olcsóbb, míg az utóbbi két tételnél Hornyánszky van némi előnyben, azzal a különbséggel, hogy az általam beadott számítás helyben a rakárba szállitással, míg a Hornyánszkyé Budapesten, a mire tehát még tetemes költséget kell reá számítani!

A fentebbi jegyzett árszámításhoz csatolt s Hornyánszky-féle anyyra hangsúlyozott papír

Ezen ügy vitatását lapunkra nézve befejezetnek nyilvánítjuk. Szerk.

szont szeretteik és ődes öröm-árban uszott. Neha elragadtatva így szól hozzám: — Mily jó barátom, hogy te mellettem vagy, s részt veszel örömbömben.

E nagy boldogságot egyedül nem bírnám el! — Szegény Jenő, ki gondolta volna még akkor, hogy majd a keserű bánatnak terhét nem fogja ki bírni.

Emma is boldagnak látszik, s Sárvári ki előtt minden tudva volt egyetlen leányáért bármire is kész lett volna és csak örülni tudott.

Jenő — minthogy most semmisen vetett gátot boldogságának — életének legszebb perczét zavartalanul akarta élvezni. Kiállotta a végvizsgorlatot s nem mondván le abbéli teréről sem, hogy egy tudományos körutat teyen, ehhez is megette előkészületeit.

Midőn elbucsuzott Sárváriektól Emma megígerte neki, hogy minden leveleire fog válaszolni, melyet utazása alatt ír. Hozzám intézet bucsuszavai pedig ezek voltak: Isten veled szeretett barátom! Adj a ég, hogy ezen boldogságban ölelhessük ismét egymást át, a mely most szívünket eltölti! Oh, csak most tudom mily nagy öröm az midőn eltávozza a kedves csókját és egy jó barát öleléset viszik utra valóul.

Jenő elutazott, távolléte alatt gyakran írt levelet, mind Emmának, mind nekem, Emmához írt leveleiben a szerelmem leggyöngédebb hangjai beszéltek, s érzelmes szívének ömledéseit megható vonásokban tette a papírra; s a hozzám intézetek pedig baráti szeretetnek kétségtelen jelei valának; úgy írt azokban, mintha boldogságának felét sorai által egészen át akarta volna ruházni...

Bár csak későbbi kínjainak egy kis részét vehettem volna át, hogy keblének ólomsúly ternet megkönnyebbitsem.

Jenő elutazása után mintegy két hónappal bizonyos ügyekben vissza kellett utaznom szülőföldemre, dolgain elintézése mintegy hat hetet vettek igénybe. A kegyetlen daemonek — mintha csak az én eltávozásomat várták

szont szeretteik és ődes öröm-árban uszott. Neha elragadtatva így szól hozzám: — Mily jó barátom, hogy te mellettem vagy, s részt veszel örömbömben.

minőség közötti legalább magát mert az általam nem jelentette és les esetében ug hézsgű papirt mutatott papírn kinetbe vehető pályázati felhív tően tüntetve, h ségű papír kivá a megrendelés tett volna általa

Tanár ur pótajánlatommal ször tévesen sz tisztelet tanár ur ban kételkedne hogy a pótaján sam bontattak talmozott az! H e g y i v s i m i a már beadó napra egy papír beküldetett, a beadott olcsóbb felajánlami!

Ezek után nyilvánítani, h közérdek a f iskolai tanügyi b (allitól) e g y nyászki ajánla kellett volna ve 1-ször. Az nyiségére néve gyarazni, mert g De mint közér helyben azt hisz a távolban.

2-or. A Bu történetét kárt, nem vállal), me krajczarra is va lembe vendő s ran előforduló k hogy a papír a lokba” csomag a surlódások fo 3-or. A cs s”végre tekinté 4-szer, a t. tanár ur a mondja, hogy a debreczeni hangoztat nyilváníta b e l i j u t a n o s e r d e k e l a csekélyesége h hogy a magán é közérdekekkel s megsértve, hogy vel tetemes pé czenből!...

Végül még lenet. tanár ur engem kálviniat hemával zár ki segből; miután az ügy érdem ur különben is nak deklarálja a ben van; nem ezennel befejeze

A „Tisz s a g f e l s z á julius hó 25-én érdekeltek a s hirdetményből a rezhettek, az ide folytan köztudom Az egyes s nitott azon kivá rövid uton fizesse ő igényeik — a is a debreczeni bíróságához (teh adanód, szabálys sithetők,

Bejelentési felszámolási hat Csödbiztos bíró ur, helyett ügyvéd ur. A csödbíró választmány ta Gyula, és Des-C Azon pénz megnyilta után

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

SAVANYUVIZE

hazánk egyik legszénsavdusabb
kítőző szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKUTY L.

magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.
1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai 'ÁGNES' savanyuviz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az
egy millióodik palack Ágnes-viz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyuvizének enyüre élénk keresletet és közkeveltséget teremteni.

RAKTÁR DEBRECZENBEN: Csanak József, Geréby Fülöp, Rikli József, Varga Lajos, André és Szabó uraknál.

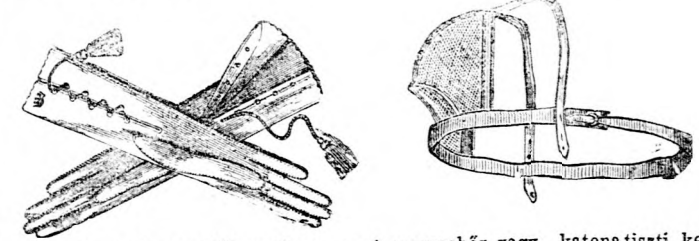
A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert. — A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert. — A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

Ruganyos felkötők 2 lrt 10 kr 4 lrt 50 krig.

Mintán a véletlen szerencse kedvezett, egy igen olcsó s a mellett kitűnő finom bőrányaggal rendelkező gyárral megismerkedtem, a nagyérdemű közönség érdekében áldoztam egy szereltem fel, hogy bárki izlésének és igényének tökéletesen megfeleljen.
Ezzelfogva hátkodok a n. é. közönség figyelmét felhívni, miszerint újlag felszerelt

KEZTYÜS-ÜZLETEMET (KISTEMPLOM BAZÁR-ÉPÜLET)

a legkifűnőbb jó minőségű, saját gyártmányu ezikkkel berendeztem, a melyek a helybeli piacon a legutányosabban egyedül csakis nálam vagy tölem szerezhetők meg.

Az árak egyenlők a glace, mosó szarvasbőr vagy katonatiszti keztűnkél. Továbbá ajánlom a nálam készült ruganyos és az ugynevezett rugganyos **SERIKÖTÖMET** is, melyek nem tetzés esetén visszacsereitelnek: ugyszintén ajánlom a legjobb és legalakmasabb **SZUSZPANTALONOKAT**, különféle mustrákban és nagyságokban, melyektől még nagy készlettel rendelkezem, ajánlom minden a keztűsökhöz tartozó cikkeket elkészítésem a legnagyobb pontossággal. — A szerkötők megrendelésénél a derékosság szükségeltetik és annak kijelentése kéri, hogy jobboldalra vagy baloldalra kívántatik-e?
Pestiekéül sokkal olcsóbb és jobb készületből, nálam megrendelhető szarvasbőr-nadrág, lepedő, párna, és úló-párna sipka-béles 60 kr. Szarvasbőr-nadrág-festést, mosást, ugyszintén keztű-mosást és tisztítást elvállalok.

Üzletemben tartok férfi és gyermek számára való nadrágtartót, női fecskendőket, fűlécsekendőt, méhpaperecet és mindenféle harisnyakötőt bőr- és se-lyemből: ugyszintén nálam kaphatók a legjobb seplő kenőcs, egy tégli 50 kr. Halotti fekete tértű és női keztűket nagyválasztékban tartok, ugyszinté báliférfi és női keztűket készletben kaphatók és megrendelhetők, melyet a legrovidebb idő alatt elkészítek.
Mindemelkél fogva a n. é. közönség becses figyelmét kérem és me- leg pártfogásáért eszedzem.

NAGY ANDRÁS,
keztű-gyáros.

Szarvasbőr nadrág 18 forinttól 35 forintig.

Szuszenzorium 40 krajczártól 1 forint 20 krajczárig.

Nadrágtartó és dohányzacskó a legolcsóbb árakon.

6136. sz.
1884.

Építési árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. dohánybeváltó hivatal belső és külső épületei folyó évi október hó 20-ig tatarozandók lévén, a költségvetésileg megállapított összegek a következők:

Kőműves és kézimunka	390 frt 99 kr.
Ácsmunka	1439 frt 54 kr.
Cserepes	316 frt 11 kr.
Asztalos	164 frt 70 kr.
Lakatos	13 frt 60 kr.
Bádogos	163 frt 25 kr.

Összesen anyaggal együtt . 2488 frt 19 kr.

Ezen építkezések biztosítására alól megnevezett m. kir. dohánybeváltó felügyelőségénél f. évi szeptember hó 4-én versenytárgyalás fog tartatni, melyhez az előirt kellekkel ellátott zártajánlatok az említett nap déli 12 órájáig ugyanott elfogadtatnak.

Az ajánlati és szerződési feltételek, valamint az építési előmérték költségvetés és tervrajz a megállapított hivatalos órákban, ugyancsak az említett kir. felügyelőségénél betekinthezők.

Debreczen, 1884 augusztus hó 24-én.

A m. kir. dohánybeváltó felügyelőség.

A „BIKA“ SZÁLLODA
éttermében
Pénteken, azaz folyó hó 29-én

HANGVERSENYE

a hét híres
harang-hangversenyző testvéreknek
ESPIRA,

kik közül a legkisebb
a kis **LAURA**
még csak 3 és fél éves.

Ezek oly szerencsések voltak művészetüket az osztrák, orosz, román, portugál és spanyol udvar előtt, valamint Európa minden fővárosában bemutatni.

Belépti-jegy 50 kr, gyermekeknek 30 kr.
Kezdeté 8 órakor.

Vetni való szép
Montagnei RÖZS

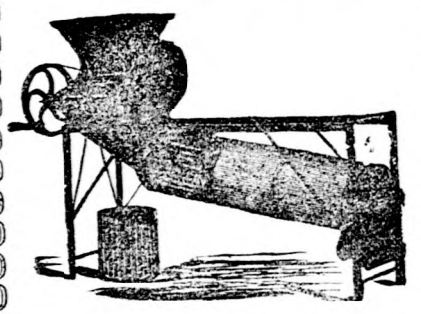
kis és nagy mennyiségben kapható

Bory Bélánál

P.-Bánházán, — állomás Ér-Mihályfalva.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyár a
BUDAPEST gyár: külső váci ut.
raktár: váci körút 68

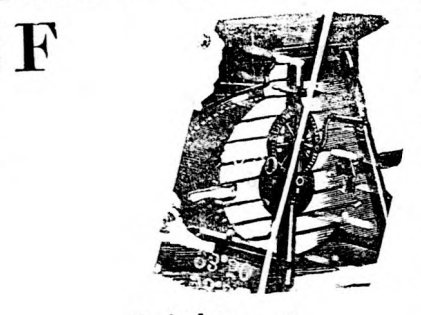
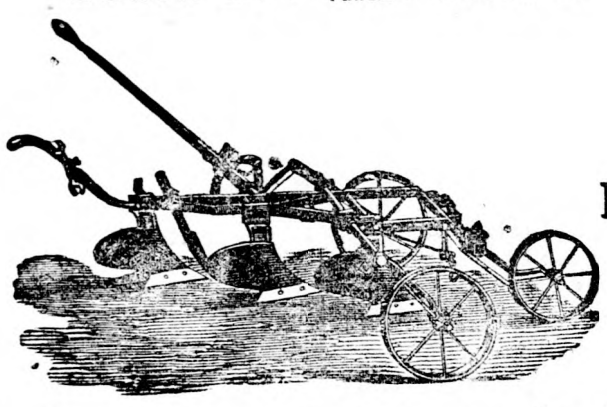

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetést

Trieur-jeit

váitható szitákkal.
Gabona tisztító-rostákat.
Tengeri-morzsolókat

Lyukasított és hasított lemezeket, mal-mok, méhészeti és technikai czélokra.

hármaskéket

közönséges és acél-ekéket
cséplőgép-lemez-szitákat
gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

járgány-cséplőgépeket

Továbbá e téren a legújabbat:

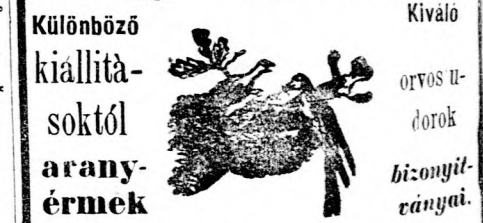
SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 48 frt
Főraktár és ügynökség **BAUER és TARSÁ** uraknál Debreczenben.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

NESTLE HENRI

gyermek tápláló lisztje
teljes tápszer csecsemők és gyenge gyermekeknek.
Egy doboz 90 krajczár.
Nagy érdem oklevél.

Különböző kiállítá-soktól arany-érmek Kiváló orvos-érték bizonyít-csanyat.

Gyári jegy.
Nestle Henri-féle
tömlőritett tej.

Egy doboz 50 kr.
Főraktárnok Osztrák-Magyarország részére
F. BERLYAK

Bécs I. Naglegasse 1.
Bécs és a vidék minden gyógyszerárban kapható
Főraktár Debreczenben:

GERÉBY FÜLÖPNÉL,
Dr. Rotschnek V. Emil, Gölti Nándor, Tamassy Károly gyógyszerészeknél és Varga Lajos kereskedésében. Továbbá kapható: Magyarország összes gyógyszerárában.